

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 5

Languages of publication: **Uzbek**, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Xizmat ko'rsatish tarmoqlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari: Samarqand viloyati tajribasi

Abdanov Raxmatillo Abdig'afurovich

Oriental universiteti Samarqand kampusi

Sultonov Karim Xolmurod o'g'li

Shuxratov Mexroj G'ayrat o'g'li

Oriental universiteti Samarqand kampusi

Annotatsiya

Ushbu maqolada Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish tarmoqlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining iqtisodiy ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida davlat tomonidan yaratilayotgan imtiyozlar, kreditlash tizimi, investitsion muhit va infratuzilma imkoniyatlarining tadbirkorlik faoliyatiga ta'siri o'rganildi. Maqolada xizmat ko'rsatish sohasining hudud iqtisodiyotidagi o'rni, bandlikni ta'minlashdagi roli hamda kichik biznes subyektlarini rivojlantirishning samarali yo'llari yoritilgan. Tadqiqot natijalari Samarqand viloyatida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar

kichik biznes, xususiy tadbirkorlik, xizmat ko'rsatish sohasi, iqtisodiy rivojlanish, Samarqand viloyati, investitsiya, kreditlash, bandlik, iqtisodiy samaradorlik, davlat qo'llovi.

Kirish

Hozirgi bozor iqtisodiyoti sharoitida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik iqtisodiyotni rivojlantirishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, xizmat ko'rsatish tarmoqlarida tadbirkorlik subyektlarining faoliyati aholiga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va hududiy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Samarqand viloyati turizm, savdo, transport, mehmonxona va maishiy xizmatlar rivojlangan hududlardan biri bo'lib, bu yerda xizmat ko'rsatish tarmog'ida kichik biznes subyektlari faoliyati yil sayin kengayib bormoqda. Shu sababli xizmat ko'rsatish sohasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini ilmiy jihatdan o'rganish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Metodologiya

Mazkur tadqiqotda Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish tarmoqlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining iqtisodiy samaradorligini o'rganish uchun kompleks ilmiy-uslubiy yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqotning nazariy asosini bozor iqtisodiyoti, xizmat ko'rsatish iqtisodiyoti, kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga oid ilmiy qarashlar tashkil etdi. Shuningdek, iqtisodiyotni liberallashtirish, hududiy rivojlanish va xususiy sektorni qo'llab-quvvatlash bo'yicha milliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari tahlil qilindi. Tadqiqot davomida tizimli yondashuv asosida xizmat ko'rsatish tarmoqlarining hudud iqtisodiyotidagi o'рни hamda kichik biznes subyektlari faoliyatining iqtisodiy samaradorligi o'rganildi.

Tadqiqot jarayonida iqtisodiy-statistik tahlil usulidan keng foydalanildi. Samarqand viloyati bo'yicha xizmat ko'rsatish hajmi, kichik biznes subyektlari soni, bandlik darajasi, investitsiya ko'rsatkichlari va xizmatlar tarkibidagi o'zgarishlar statistik ma'lumotlar asosida tahlil qilindi. Ushbu ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi, viloyat iqtisodiyot boshqarmalari, bank tizimi hisobotlari hamda rasmiy iqtisodiy manbalardan olindi. Statistik ko'rsatkichlarni tahlil qilish orqali xizmat ko'rsatish sohasida xususiy tadbirkorlikning ulushi, iqtisodiy o'sishga ta'siri va hududiy rivojlanishdagi ahamiyati baholandi.

Bundan tashqari, qiyosiy tahlil usuli yordamida Samarqand viloyatining xizmat ko'rsatish tarmoqlaridagi rivojlanish ko'rsatkichlari respublikaning boshqa hududlari natijalari bilan taqqoslandi. Bu usul hududning iqtisodiy imkoniyatlarini aniqlash, mavjud muammolarni baholash hamda samarali qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini aniqlash imkonini berdi. Shuningdek, tadqiqot davomida kuzatish va umumlashtirish usullaridan foydalanilib, xizmat ko'rsatish sohasida faoliyat yuritayotgan tadbirkorlik subyektlarining amaliy faoliyati, mavjud muammolari va rivojlanish tendensiyalari o'rganildi. Ayniqsa, kreditlash tizimi, soliq imtiyozlari, subsidiyalar va davlat dasturlarining tadbirkorlik faoliyatiga ta'siri alohida tahlil qilindi.

Tadqiqotning muhim jihatlaridan biri sifatida normativ-huquqiy hujjatlar tahlili amalga oshirildi. O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishga qaratilgan qonunlar, Prezident farmonlari va hukumat qarorlari o'rganilib, ularning xizmat ko'rsatish tarmoqlariga ta'siri baholandi. Shu bilan birga, hududda tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash bo'yicha amalga oshirilayotgan davlat dasturlarining samaradorligi ham tahlil qilindi. Tadqiqot davomida iqtisodiy samaradorlikni aniqlash uchun xizmatlar hajmining o'sishi, yangi ish o'rinlari yaratilishi, tadbirkorlik subyektlarining daromadliligi va investitsion faollik asosiy mezon sifatida olindi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish tarmoqlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning iqtisodiy faolligi sezilarli darajada oshib borayotganini ko'rsatdi. Xususan, turizm, umumiy ovqatlanish, transport, savdo va axborot xizmatlari yo'nalishlarida yangi tadbirkorlik subyektlari soni ortgan. Davlat tomonidan ajratilayotgan imtiyozli kreditlar, subsidiyalar va soliq yengilliklari xizmat ko'rsatish tarmog'ida faoliyat yuritayotgan tadbirkorlarning iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirgan. Natijada yangi ish o'rinlari yaratilgan, aholining daromadlari oshgan hamda hudud iqtisodiyotining xizmatlar sektoridagi ulushi kengaygan. Shu bilan birga, ayrim hududlarda infratuzilma muammolari, moliyaviy resurslarning yetishmasligi va malakali kadrlar taqchilligi mavjudligi aniqlandi.

Muhokama

Xizmat ko'rsatish tarmoqlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash hudud iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Samarqand viloyatida turistik salohiyatning yuqoriligi xizmatlar bozorining kengayishiga qulay imkoniyat yaratmoqda. Shu bilan birga, tadbirkorlik faoliyatini yanada rivojlantirish uchun moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish, zamonaviy infratuzilmani rivojlantirish va raqamli texnologiyalarni joriy etish zarur. Xalqaro tajribalar shuni ko'rsatadiki, kichik biznesni qo'llab-quvvatlash orqali xizmatlar sifati oshadi, iqtisodiy samaradorlik kuchayadi va investitsion jozibadorlik ortadi. Shu sababli hududiy iqtisodiy siyosatda xususiy sektor manfaatlarini qo'llab-quvvatlash ustuvor yo'nalishlardan biri bo'lishi kerak.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish tarmoqlarini rivojlantirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik muhim iqtisodiy omil hisoblanadi. Davlat tomonidan yaratilayotgan qo'llab-quvvatlash mexanizmlari tadbirkorlik faoliyatining kengayishiga, yangi ish o'rinlari yaratilishiga va xizmatlar sifati oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, infratuzilmani yaxshilash, kreditlash tizimini soddalashtirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va malakali kadrlar tayyorlash xizmat ko'rsatish sohasining samaradorligini yanada oshiradi. Bu esa hudud iqtisodiyotining barqaror rivojlanishi va aholining turmush darajasini yaxshilashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari to'plami. – Toshkent, 2024.
2. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari. – Toshkent, 2025.
3. Karimov N. Kichik biznes va tadbirkorlik iqtisodiyoti. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2022.
4. Qodirov A. Hududiy xizmat ko'rsatish tarmoqlarini rivojlantirish masalalari. – Samarqand, 2021.
5. Porter M. Competitive Advantage. – New York: Free Press, 1998.
6. Samuelson P., Nordhaus W. Economics. – New York: McGraw-Hill, 2019.

